

Fokotu'utu'u 'o e Lotu mo e Fili Himi

'Oku 'i ai 'a e fokotu'utu'u 'o e lotu 'oku tauhi 'e he siasi neongo 'oku 'ikai ke taha pe 'a e founiga lotu. Ka 'oku hoko 'a e fa'ahinga fokotu'utu'u ko ia ke fakama'opo'opo 'a e fakakaukau 'o e tokotaha 'oku ne fai 'a e lotu pea mo e kaingalotu 'i he laumalie pea mo e fakakaukau 'o e lotu 'oku fai. Ko e fa'ahinga fokotu'utu'u ko ia ko hono muimuiua 'a e fokotu'utu'u na'e fai 'e Sisu ki he 'ene fatu 'ene lotu 'oku tau ui "Ko e Lotu 'a e 'Eiki" 'a ia 'oku ha 'ia Matiu 6:9-15. Ko e anga leva 'eni 'a e fa'ahinga fokotu'utu'u 'o e lotu ke tau vakai ki ai.

1. **Fakalangilangi:** Ko e konga 'eni 'o e lotu 'oku fakamatala ai 'e he tokotaha lotu 'a e langilangi mo e ngeia 'o e 'Otua. Fakatātā; 'Otua mafimafi..., Sihova Sapaoti e..., Ko e 'Otua ko e fauniteni 'o e lelei kotoa pe...
2. **Vete angahala:** 'Oku fakaha hen'i 'e he tokotaha lotu 'a e fehalaaki 'etau to'onga pea mo 'etau faiangahala pea mo 'etau fiema'u 'a e fakamolemole 'a e 'Otua. Fakatātā; 'Oku mau vete atu 'emau ngaahi fehalaaki..., 'Oku mau kole fakamolemole atu ko e 'uh'i ko 'emau ngaahi angahala...
3. **Fakamalo mo e fakafeta'i:** 'Oku fakaha hen'i 'e he tokotaha lotu 'a 'ene hounga'ia he tauhi ta'efilifilimanako 'a e 'Otua. Fakatātā; 'Oku mau fakamalo atu ko e 'uh'i ko e ngaahi lelei kotoa pe..., 'Oku mau fakamalo atu he fakalelei 'oku ke fai ma'ae siasi, 'oku laumalie pe 'a hou'eiki, ha'a matapule...
4. **Kole:** 'Oku tautapa hen'i 'a e tokotaha lotu ki he 'Otua kene tapuekina ia pea mo kau mai 'i hono ngaahi faingata'a'ia, pehe ki he siasi, mo e mamani 'oku tau nofo ai. Fakatātā; 'Oku mau kole atu ke tokoni'i si'i kau faingata'a'ia, ke tapuekina 'a e siasi, hou'eiki, sola mo e vulangi, kau mahaki, pilisone, ...
5. **Foaki mo e tukupa:** 'Oku toe foaki hen'i 'e he tokotaha lotu ki he 'Otua 'ene mo'ui pea mo e mo'ui 'a e siasi kene me'angaue'aki. Fakatātā; 'Oku mau toe foaki atu pe kimautolu ke ke kei me'angaue'aki neongo 'emau tonounou....

Ko e Fili Himi

'Oku mahu'inga tatau pe 'a e fili himi pea mo 'ete fokotu'utu'u lotu. Kuopau ke felave'i mo e malanga, pe ko e ha pe ha fatongia fakalotu 'oku fai. 'Oku manako 'a e tokolahi ke fili 'a e ngaahi himi mamafa ki he 'enau malanga neongo 'oku 'ikai fetaulaki ia pea mo e kaveinga 'o e malanga 'oku fakahoko. 'Ikai ngata ai ka 'e uesia ha malanga kapau 'oku 'ikai ma'u 'a e himi kuo fili 'e he tokotaha malanga. 'Oku mahu'inga 'aupito ke fakapotopoto pea mo tonu 'a e fili himi 'oku fai. Ko e ki'i fokotu'uttu'u pe 'eni na'a 'aonga.

Himi 1: Ko e himi ia 'o e fakalangilangi. Ko e fa'ahinga himi ko ia 'oku ne fakamatala ki he langilangi mo e naunau'ia 'o e 'Otua. 'Oku 'ikai ngata pe he 'ene fakamatala 'a e lahi mo e poto 'o e 'Otua ka 'oku mahu'inga ke felave'i mo e kaveinga malanga. 'Oku mahu'inga ke 'ilo lelei 'e he siasi 'a e himi ko ia.

Himi 2: Ko e himi ia ‘o e potu folofola te te malanga ai. Ko ia te ne talateu ‘a e lesoni te te malanga ai. ‘E felave’i ‘a e himi ko ‘eni pea mo ‘ete potu folofola malanga. Ko e taimi pe ‘oku te lau ai ‘a e himi ko ‘eni kuo mahino leva ki he siasi ‘a e potufolofola ‘e fai ai ‘ete malanga. ‘Oku mahu’inga ‘i he taimi tatau kete fili ‘a e himi ‘oku ‘ilo’i ‘e he siasi.

Himi 3: Ko e himi ia ‘o e malanga. ‘E pau ke felave’i ‘a e himi ko ‘eni pea mo ‘ete fo’i malanga. Ko e himi ia te ne pole’i mo faka’ai’ai ‘a e siasi ke nau tali ‘a e fekau kuo te fakahifo mei mo’unga. ‘Oku hanga ‘e he himi ko ‘eni ‘o pole’i ‘a e siasi ke toe tukupa ‘enau mo’ui ma’ae ‘Eiki. Ko e himi tene fakama’opo’opo ‘a e fekau ‘o e fo’i malanga na’e fakahoko. Taimi tatau ‘oku mahu’inga kete fili ‘a e himi ‘oku ‘ilo’i ‘e he siasi.

Fakama’opo’opo

Ko e lotu ‘oku fatu mo e himi kuo fili ko e ongo ouau mahu’inga ia ‘o e malanga pea kuopau ke teuteu mo fai ‘a e tokanga lahi ki ai. ‘Oku mahu’inga leva ke felave’i ‘a e lotu ‘oku fatu pea mo e himi kuo fili pea mo e kaveinga malanga kuo fokotu’u. ‘Oku fa’a puputu’u ‘a e siasi ‘i he taimi ‘oku fesitu’a’aki ai ‘a e lotu mo e himi pea mo e kaveinga malanga kuo fokotu’u. Pea ka fetaulaki lelei ‘a e lotu mo e himi pea mo e kaveinga ‘o e malanga pea malava leva kene tohoaki ‘a e tokanga pea mo fakamafana’i ‘a e loto ‘o e kau fanongo.